

Διαστήματα 2

Διάστημα ονομάζεται η απόσταση μεταξύ δύο νοτών. Η πρώτη νότα (η χαμηλότερη) ονομάζεται **βάση** και η δεύτερη νότα (η ψηλότερη) **κορυφή**.

Αρμονικά διαστήματα ονομάζονται τα διαστήματα όπου οι δυο φθόγγοι που τα σχηματίζουν ακούγονται ταυτόχρονα (συνηχούν).

Μελωδικά διαστήματα ονομάζονται τα διαστήματα όπου οι δυο φθόγγοι που τα σχηματίζουν ακούγονται διαδοχικά (μελωδικά).

Όταν ένα μελωδικό διάστημα ανεβαίνει από μια χαμηλή σε μια ψηλότερη νότα ονομάζεται ανιόν. Όταν ένα μελωδικό διάστημα κατεβαίνει από μια ψηλή σε μια χαμηλότερη νότα ονομάζεται κατιόν. Τα διαστήματα τα μετράμε πάντα από την χαμηλότερη προς την ψηλότερη νότα.

Τα διαστήματα παίρνουν το όνομά τους από την απόσταση μεταξύ των δυο φθόγγων.

Έχουμε διαστήματα **πρώτης, δευτέρας, τρίτης, τετάρτης, πέμπτης, έκτης, εβδόμης και ογδός**.

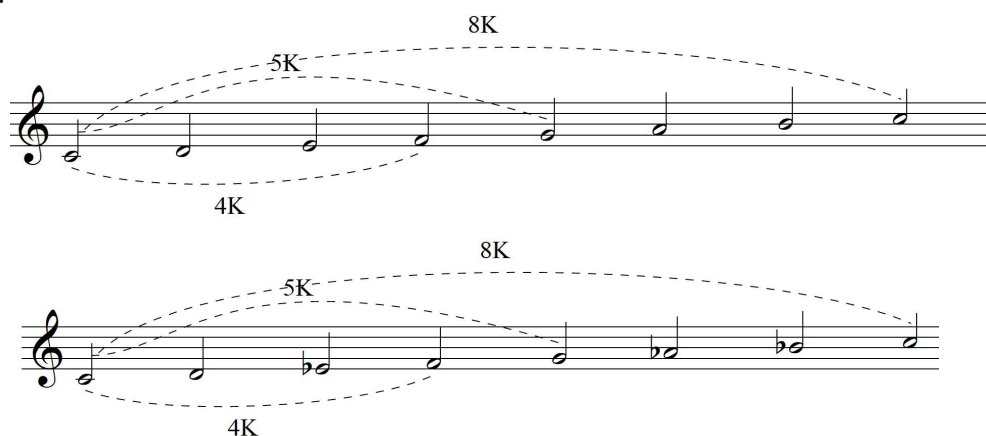
Για να βρούμε επομένως τι διάστημα έχουμε απλά μετράμε **όλες τις φυσικές νότες** από την χαμηλότερη έως την ψηλότερη χωρίς να υπόλογίζουμε τυχόν αλλοιώσεις στα ονόματα των νοτών. Πχ. Το διάστημα Ντο- Μι το βρίσκουμε μετρώντας τις νότες Ντο-Ρε-Μι. Επειδή έχουμε τρεις νότες συμπεραίνουμε απλά ότι έχουμε διάστημα τρίτης. Το διάστημα Ντο- Σι# είναι διάστημα εβδόμης γιατί μετράμε 7 νότες: ντο-ρε-μι-φα-σολ-λα-σι (δεν μας ενδιαφέρει η δίεση στο όνομα της νότας).

Τα διαστήματα μεγαλύτερα της ογδός λέγονται **σύνθετα** και συνήθως τα ανάγουμε σε **απλά** διαστήματα μέσα στην οκτάβα (κατεβάζουμε την ψηλότερη νότα χαμηλά ώστε να απέχει από την χαμηλότερη νότα λιγότερο από οκτάβα ή το αντίθετο). Σύνθετο διάστημα είναι για παράδειγμα το διάστημα ενάτης. Πχ. Το Ντο-Ρε. Αν αφαιρέσουμε από το 9 το 7 το ανάγουμε στην οκτάβα (κατεβάζουμε έτσι το ρε μια οκτάβα χαμηλότερα) και βρίσκουμε ότι είναι ουσιαστικά διάστημα δευτέρας. Το ίδιο μπορούμε να κάνουμε για όλα τα μεγαλύτερα διαστήματα.

Καθαρά διαστήματα

Καθαρά διαστήματα είναι τα διαστήματα 1ης, 4ης, 5ης, 8ης. Ονομάζονται έτσι γιατί αν φιάξουμε μια κλίμακα με τονική την βάση του διαστήματος και στον μείζονα και στον ελάσσονα τρόπο παραμένουν ίδια.

Τα καθαρά διαστήματα περιέχουν:

1ης: -

4K: 2 τόνοι και 1 ημιτόνιο

5K: 3 τόνοι και 1 ημιτόνιο

8K: 5 τόνοι και 2 ημιτόνια (12 ημιτόνια)

Τα καθαρά διαστήματα αν τα μικρύνουμε κατά ένα ημιτόνιο γίνονται ελλειπώμενα, ενώ αν τα μεγαλώσουμε κατά ένα ημιτόνιο γίνονται αυξημένα.

Το **4ης αυξημένο** καθώς και το **5ης ελλειπώμενο** είναι δυο πολύ χαρακτηριστικά διαστήματα που ονομάζονται **τρίτονο** γιατί περιέχουν 3 τόνους. Αυτό το διάστημα ονομάζεται και το διάστημα του διαβόλου γιατί για πολύ καιρό στην ιστορία της μουσικής ήταν απαγορευμένο λόγω του **διάφωνου** ήχου του.

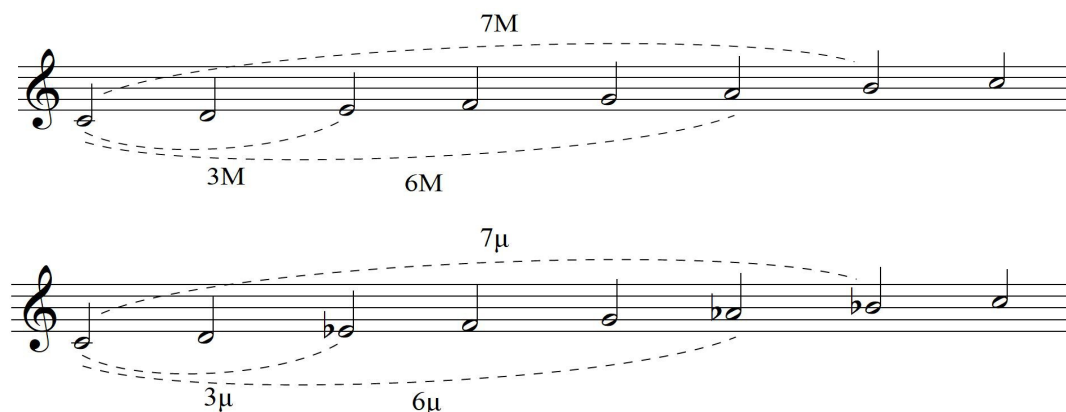
Όλα τα διαστήματα 4ης στις φυσικές νότες είναι καθαρά εκτός από το Φα-Σι (τρίτονο). Όλα τα διαστήματα 5ης στις φυσικές νότες είναι καθαρά εκτός από το Σι-Φα (τρίτονο).

Διαστήματα μικρά και μεγάλα

Όλα τα υπόλοιπα διαστήματα - εκτός από τα καθαρά - τα ξεχωρίζουμε σε μικρά και μεγάλα. Επομένως τα διαστήματα 2ας, 3ης, 6ης, 7ης μπορούν να είναι είτε μικρά είτε μεγάλα, ποτέ όμως καθαρά. Τα μικρά συμβολίζονται με μ και τα μεγάλα με Μ.

Τα διαστήματα αυτά (εκτός της δευτέρας) ονομάζονται έτσι γιατί αν φιάξουμε μια κλίμακα με τονική την βάση του διαστήματος, στον μείζονα τρόπο δημιουργούνται μεγάλα και στον ελάσσονα μικρά.

Τα μικρά και μεγάλα διαστήματα περιέχουν:

2μ: 1 ημιτόνιο

2Μ: 1 τόνος

3μ: 1 τόνος και 1 ημιτόνιο

3Μ: 2 τόνους

6μ: 3 τόνους και 2 ημιτόνια

6Μ: 4 τόνους και 1 ημιτόνιο

7μ: 4 τόνους και 2 ημιτόνια

7Μ: 5 τόνους και 1 ημιτόνιο

Τα μικρά διαστήματα επομένως διαφέρουν από τα μεγάλα κατά ένα ημιτόνιο. Αν σε ένα μικρό διάστημα προσθέσουμε ένα ημιτόνιο μέσω αλλοίωσης (χωρίς να αλλάξουμε τα ονόματα των νοτών ώστε να μην αλλάξει το διάστημα) μετατρέπεται σε μεγάλο, ενώ αν αφαιρέσουμε ένα ημιτόνιο από ένα μεγάλο μέσω αλλοίωσης μετατρέπεται σε μεγάλο.

Αν ένα μικρό διάστημα το μικρύνουμε κατά ένα ημιτόνιο ακόμα μετατρέπεται σε ελαττωμένο.

Αν ένα μεγάλο διάστημα το μεγαλώσουμε κατά ένα ημιτόνιο ακόμα μετατρέπεται σε αυξημένο.

The image displays six musical staves, each illustrating a specific interval. Each staff is divided into three measures, each containing a pair of notes connected by a slur. The intervals are labeled below each staff:

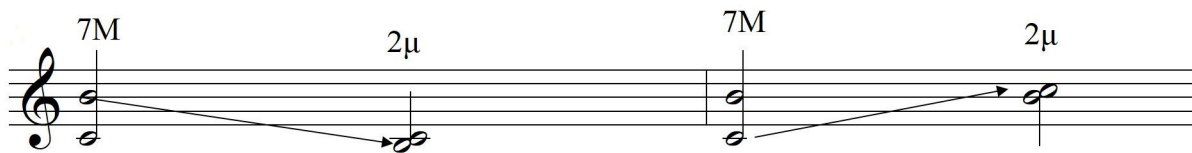
- Staff 1 (3rd degree):**
 - 3ης μικρό (3rd degree small): C4 to E♭4
 - 3ης ελαττωμένο (3rd degree diminished): C♯4 to E♭4
 - 3ης ελαττωμένο (3rd degree diminished): B♭4 to D♭4
- Staff 2 (3rd degree):**
 - 3ης μεγάλο (3rd degree large): C4 to E4
 - 3ης αυξημένο (3rd degree augmented): C4 to E♯4
 - 3ης αυξημένο (3rd degree augmented): B4 to D♯4
- Staff 3 (6th degree):**
 - 6ης μικρό (6th degree small): C4 to A♭4
 - 6ης ελαττωμένο (6th degree diminished): C♯4 to A♭4
 - 6ης ελαττωμένο (6th degree diminished): B♭4 to G♭4
- Staff 4 (6th degree):**
 - 6ης μεγάλο (6th degree large): C4 to A4
 - 6ης αυξημένο (6th degree augmented): C4 to A♯4
 - 6ης αυξημένο (6th degree augmented): B4 to G♯4
- Staff 5 (7th degree):**
 - 7ης μικρό (7th degree small): C4 to B♭4
 - 7ης ελαττωμένο (7th degree diminished): C♯4 to B♭4
 - 7ης ελαττωμένο (7th degree diminished): C♯4 to B4 (marked with an 'x' on the note)
- Staff 6 (7th degree):**
 - 7ης μεγάλο (7th degree large): C4 to B4
 - 7ης αυξημένο (7th degree augmented): C4 to B♯4
 - 7ης αυξημένο (7th degree augmented): B♭4 to A♯4

Τα διαστήματα τα μεγαλώνουμε ή τα μικραίνουμε αλλοιώνοντας την βάση ή την κορυφή. Όπως είπαμε το διάστημα δεν αλλάζει αριθμητική κατηγορία γιατί οι φυσικές νότες παραμένουν ίδιες (τα ονόματα) αλλάζει όμως μέγεθος.

Αναστροφές διαστημάτων

Επειδή είναι δύσκολο να βρούμε γρήγορα τα διαστήματα 6ης και 7ης μετρώντας το περιεχόμενό τους χρησιμοποιούμε αναστροφές ή αντιστροφές των διαστημάτων.

Αναστροφή είναι η μετατροπή της κορυφής ενός διαστήματος σε βάση ή της βάσης σε κορυφή.

Όταν ένα διάστημα αναστραφεί το μικρό μετατρέπεται σε μεγάλο, το μεγάλο σε μικρό, το αυξημένο σε ελλειπτικό, το ελλειπτικό σε αυξημένο, ενώ το καθαρό παραμένει καθαρό.

Τα 1ης γίνονται 8ης και αντίστροφα.

Τα 2ας γίνονται 7ης και αντίστροφα.

Τα 3ης γίνονται 6ης και αντίστροφα.

Τα 4ης γίνονται 5ης και αντίστροφα.

Το άθροισμά της αριθμητικής κατηγορίας των δυο διαστημάτων (ανεστραμμένου και κανονικού) είναι πάντα 9.

ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ

Η Πρώτη (1) γίνεται Ογδόη (8)	$1+8=9.$
Η Δευτέρα (2) γίνεται Εβδόμη (7)	$2+7=9.$
Η Τρίτη (3) γίνεται Έκτη (6)	$3+6=9.$
Η Τετάρτη (4) γίνεται Πέμπτη (5)	$4+5=9$

ΑΥΞΗΜ'ΕΝΑ ΚΑΙ ΕΛΑΤΤΩΜΕΝΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ

1) Όταν ένα μικρό ή ένα καθαρό διάστημα μικρύνει ένα ημιτόνιο γίνεται ελαττωμένο.

εναρμόνιες νότες

2μ 2Ε

3μ 3Ε

6μ 6Ε

7μ 7Ε

2) Όταν ένα μεγάλο ή ένα καθαρό διάστημα μεγαλώσει ένα ημιτόνιο γίνεται αυξημένο.

2Μ 2Α 1 Τρ.

3Μ 3Α 1Τ+1Τρ.

6Μ 6Α 5Τ

7Μ 7Α 6Τ